

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – Neretvanska Županija
OPĆINA PROZOR – RAMA
Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije**

Općina Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel/fax: ++ 387 36 771 912, 771 342,
e-mail: razvoj@prozor-rama.org , www.prozor-rama.org

IZVJEŠĆE O RADU
za period 01.01. - 31.12. 2014. godine

Prozor-Rama, 27.02. 2015. godine

UVOD

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije utemeljena je Odlukom o osnivanju općinskih službi za upravu općine Prozor – Rama („Sl. glasnik općine Prozor – Rama broj 03/08) i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi u Općini Prozor – Rama.

Služba je u ovom izvještajnom periodu obavljala poslove iz djelokruga rada Službe, a posebno:

- Pripremala prijedloge odluke i druga akta iz oblasti gospodarstva koje su u ovlasti Općine, surađivala sa drugim općinskim Službama, pripremala informacije, izvješća, obrazloženja za Općinsko vijeće,
- Pratila i analizirala stanje u gospodarstvu te stanje zaposlenosti, predlagala poticajne mjere, izrađivala analize i izvješća, davala informacije i stručne pomoći potencijalnim ulagačima, te u tom smislu pripremala prijedloge akata koje donose jedinica lokalne samouprave.
- Vodila potrebite evidencije, izdavala uvjerenja, potvrde, rješenja i sl., surađivala s određenim strukovnim udrugama u gospodarstvu, poljoprivredi.
- Vodila korespondenciju po zahtjevima i dopisima s viših razina vlasti za određenim podacima i informacijama iz oblasti Službe u cijelosti, surađivali sa regionalnim i međunarodnim organizacijama u aktivnostima od značaja za gospodarstvo.

Poslove iz djelokruga rada Službe obavljalo je 15, odnosno 14 uposlenika.

Poslovi unutar Službe za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije odvijali su se kroz dva Odsjeka:

1. Odsjek za razvoj, poduzetništvo, obrt, poljoprivredu i turizam

- I- Poslovi iz oblasti razvoja,
- II- Poslovi iz oblasti poduzetništva i obrta,
- III- Poslovi iz oblasti poljoprivrede, turizma i okoliša,
- IV - Poslovi iz oblasti inspekcije.

2. Odsjek za financije

I. POSLOVI IZ OBLASTI RAZVOJA

U oblasti razvoja obavljane su aktivnosti kandidiranja raznih projekata domaćim i međunarodnim institucijama i ustanovama, od kojih izdvajamo:

1. BFC certifikacija

Općina Prozor - Rama, zajedno sa općinama Bosanska Krupa, Livno, Tešanj, Visoko, Žepče i Goražde, te grad Bihać, pristupili su BFC SEE programu certifikacije gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Europi. Riječ je o poznatom projektu kojeg realizira Mreža za povoljno poslovno okruženje Federacije Bosne i Hercegovine uz podršku Njemačke agencije za međunarodnu suradnju (GIZ), kroz projekt Otvoreni regionalni fond za modernizaciju općinskih usluga u Jugoistočnoj Evropi i Švicarska agencija za razvoj i suradnju (SDC).

BFC SEE certifikat, odnosno certifikat povoljnog poslovnog okruženja općina u Jugoistočnoj Europi smatra se vrlo poželjnim za svaku općinu, jer njegovo posjedovanje i očuvanje znači puno veću otvorenost općine svim euro - integracijskim procesima i aktivnostima, posebice kroz povećanu sposobnost privlačenja investitora.

Ugovor o pristupanju Općine Prozor - Rama procesu BFC certifikacije potpisan je dana 10.11.2014.godine.

Na putu do certifikata općine trebaju ispuniti 12 kriterija i više od 80 podkriterija koje podrazumijevaju unapređenje procedura, jačanje transparentnosti, smanjivanje birokracije i probavljanje svih dokumenata i podataka neophodnih gospodarstvu i potencijalnim ulagačima u planiranju poslovanja i donošenja investicijskih odluka. Pred općinom Prozor - Rama je stoga obuhvatan posao prilagođavanja samog rada i funkcioniranja općine, te dokumenata i procedura, sa onim koji odgovaraju traženom certifikatu i europskim standardima.

2. Razvojni projekti i suradnja sa nadležnim ministarstvima

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije općine Prozor – Rama nositelj je i aktivnosti oko sustavnog praćenja i vrednovanja realizacije Strategije razvoja općine Prozor – Rama 2011.-2020. U Povjerenstvu koje je imenovano za ovu zadaću sudjeluju djelatnici sve tri općinske službe, a posao koordinira ova Služba. Tijekom 2014. godine utvrđena je metodologija monitoringa, sačinjene radne verzije izvješća o monitoringu. Do kraja prvog polugodišta 2015. planirano je sačiniti cjelovitu verziju izvješća sa eventualnim prijedlozima za izmjenu Strategije, te uputiti na Općinsko vijeće na daljnju proceduru.

Na realizaciji razvojnih projekata postojala je stalna suradnja sa nadležnim Ministarstvima, od čega za 2014. godinu izdvajamo:

- Suradnja sa Ministarstvom gospodarstva HNŽ –a, sudjelovalo se u pripremi Programa javnih investicija u FBiH za period 2014-2016.;
- Suradnja sa Ministarstvom gospodarstva HNŽ oko realizacije Programa poticajnih mjera i aktivnostima općine Prozor-Rama, za razvitak malog gospodarstva;
- Suradnja sa Ministarstvom gospodarstva HNŽ-a oko izrade Program javnih investicija FBiH (PJI) 2015-2017 god. u formi IP obrazaca za projekte: Vodoopskrba za naselja po obodu Ramskog jezera i sanitacija uže gradske zone, Izgradnja doma za stare i nemoćne osobe "Rama", Izgradnja poduzetničkih zona, Sanacija deponije smeća Ponir i izgradnja reciklažnog dvorišta-sortirnica.
- Suradnja sa Ministarstvom financija HNŽ-a oko projekta „Popis programa državne pomoći u nadležnosti općine Prozor-Rama za 2013 godinu.
- Dostava podataka-informacije Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ-a, pregled provedenih postupaka za dodjelu koncesija za korištenje voda vodotoka za proizvodnju električne energije snage manje od 5MW na prostoru općine Prozor-Rama temeljem Odluke Vlade HNŽ-a broj: 01-02559/04 od 01.04.2004.god
- Suradnja sa Fondom za zaštitu okoliša Federacije BiH, oko formiranja baze podataka u okviru Fonda za eventualno apliciranje za korištenje sredstava iz međunarodnih fondova preko Federalnog Fondu za zaštitu okoliša.

2.1. Razvojni projekti zaštite okoliša

2.1.1. Projekt „Prošireno prikupljanje otpada „

Općina Prozor-Rama je Švedskoj međunarodnoj razvojnoj agenciji „SIDA“ predložila i kandidirala projekt „**Programa za prošireno prikupljanje otpada**“. Odobrena su bespovratna sredstva u iznosu od 373.500,00 KM.

Kroz ovaj projekt Općini pripada donacija koja je dijelom realizirana u 2013 godini (kontejneri za otpad zapremine 1.1m³ - 150 kom, kante za otpad sa kotačima 140 lit. – 200 kom), a dijelom u 2014 godini kada je zaprimljeno vozilo za prijevoz otpada od 9T i stavljeno u funkciju preko JKP „VODOGRAD“.

2.1.2. Projekt Fonda za zaštitu okoliša FBiH

Vođene su aktivnosti na realizaciji programa „Sanacija kanalizacijske mreže i izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda“ za korištenje sredstava Fonda za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine za realizaciju programa, projekata i sličnih aktivnosti iz područja zaštite okoliša. Isti Program je odobren u iznosu od 150.000,00 KM, te je produžen rok za realizaciju do 31.12.2014, jer je isti projekt vezan za realizaciju sredstva EIB-a. Obzirom na kašnjenje projekata EIB-a za sve općine, tako i za Prozor – Ramu, obaviješteni smo da Fond za zaštitu okoliša neće produžavati rok za korištenje ovih sredstava, te je moguće da se grant od 150.000,00 KM ne realizira. S druge strane, to bi omogućilo sudjelovanje na natječajima Fonda za naredni period.

2.1.3. Projekti za sanaciju deponije Federalnom ministarstvu okoliša i turizma:

a). Projekt pod nazivom „Zatvaranje - sanacija općinske deponije“Duška kosa“ i izgradnja reciklažnog dvorišta i sortirnice otpada 1. Faza“ kandidiran je Federalnom Ministarstvu okoliša i turizma 2013. god. Projekt prihvaćen i odobrena sredstva u visini 95.610,00 KM. Projekt realiziran 2014. godine na način da su ugovorena usluga projektiranja, te da su urađeni idejni projekti sanacije deponije i izgradnje sortirnice i reciklažnog dvorišta, a izrada izvedbenih projekata je u tijeku.

b). Projekt pod nazivom „Izgradnja reciklažnog dvorišta“ kandidiran je Federalnom Ministarstvu okoliša i turizma 2014. god. Projekt prihvaćen i odobrena sredstva u visini 60.600,00 KM. Realizacija projekta je u tijeku.

2.2. Projekti razvoja poljoprivrede

2.2.1. Program razvoja malinarstva

a). Općina Prozor- Rama u suradnji sa UNDP-om , kroz projekt „Lanci vrijednosti za zapošljavanje“ u 2013. godini je prihvatila je prijave od 27 korisnika Projekta razvoja malinarstva. U 2014. je nastavljena realizacija projekta, podijeljen je sustav za navodnjavanje svim korisnicima projekta kao i potporni stupovi za maline uz istovremenu edukaciju na terenu.

b). Općina Prozor- Rama je u suradnji REDAH-om (Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu) i GIZ-om (Njemačka razvojna agencija) u okviru programa „Jačanje lanca vrijednosti jagodičastog voća“ potpomogla sadnju novih 12 duluma jagodičastog voća (malina, kupina) u koji je uključeno novih 6 korisnika.

-Općina je financirala nabavku i postavljanje sustava za navodnjavanje za svakog odabranog korisnika u 100-postotnom iznosu, te 100 % troškova za savjetodavne usluge kroz 3 godine za korisnike sa područja naše općine.

- Općina je uzela uzorke tla, platila analizu tla za sve korisnike projekta i vršila savjetodavne usluge sukladno rezultatima analize tla.
- Sukladno usvojenom financijskom modelu obveza svakog odabranog korisnika biti će priprema terena za sadnju, nabavka i postavljanje stupova i žice, nabavka zaštitnih sredstava i gnojiva (temeljem savjeta od strane savjetodavaca), nabavka stajskog đubriva, održavanje voćnjaka (uništavanje korova, zaštita od bolesti, štetočina i sl.).
- GIZ financira nabavku do 40% sadnica maline i kupine (sadnice golih žila) potrebnih za najmanje 0,2 ha površine voćnjaka po korisniku. Korisnik se obvezuje sam sufinancirati preostalih 60% sadnica, što je ponuđeno, korisnicima u vidu robne pozajmice pod uvjetom povrata na period od 3 godine, i to u novcu ili u plodovima. Vrijednost robne pozajmice biti će izračunata na temelju standardnih tržišnih cijena u BiH, isto kao i vrijednost povrata na temelju standardnih tržišnih cijena ubranih plodova.

Program razvoja malinarstva se nastavlja i u 2015. godini.

2.2.2. Program razvoja stočarstva

Podrška općine za stočarsku proizvodnju u 2014 godini provedena je kroz:

- Sufinanciranje kamate do 8 %, za podizanje i razvoj malih stočarski farmi (4 prihvaćena zahtjeva u 2014.)
- Poticaj proizvodnji kravljeg mlijeka sa 0,15 KM po litri. (3 prihvaćena zahtjeva za više korisnika u 2014.)

Sufinanciranje veterinarskih usluga i sufinanciranje mliječnih kartona muznih krava koji su u sustavu poticaja i otkupa mlijeka jeste planirana ali nedovoljno odrađena poticajna mjera za stočarstvo u 2014. godini, uglavnom zbog problema u Veterinarskoj stanici.

2.2.3. Obuke za izradu EU projekata i GIZ razvojne aktivnosti

S ciljem bolje pripremljenosti za korištenje nadolazećih EU izvora financiranja, općina Prozor – Rama je nastavila sa edukacijom lokalnih konzultanata za pripremu projekata u ruralnom razvoju za konkuriranje za sredstva Europske Unije. Program edukacije provodi se uz pomoć REDAH-a u suradnji s GiZ-om. Iz općine Prozor-Rama na edukaciji su sudjelovale dvije osobe koje su osposobljene za pisanje i pripremu projekata za poduzeća sa područja naše općine i dobili odgovarajući certifikat.

Također, grupa izvrsnih konzultanata angažiranih od strane GIZ-a sudjelovali su na radionicama u općini Prozor-Rama gdje se razgovaralo o potrebama i mogućnostima osnivanja općinske razvojne agencije, prezentirani model razvojne agencije pred vijećem za konkurentnost Općine Prozor-Rama, praćene aktivnosti provedbe sajma radi davanja sugestija za poboljšanje i razne obuke zainteresiranih za rad u razvojnoj agenciji, održana radionica na temu „Tehnike i instrumenti lokalnog ekonomskog razvoja“, organizirano studijsko putovanje u Nurnberg na temu „Regionalni razvoj kroz međuopćinsku suradnju“ kao i druge radionice sa ciljem jačanja vlastitih znanja i vještina u oblastima međuopćinske suradnje, poboljšanja lanaca vrijednosti i sl.

2.2.4. Pomoć poljoprivrednim udrugama

Poznajući značaj udruživanja poljoprivrednih proizvođača u udruge kako bi lakše ostvarili svoj cilj u proizvodnji i plasmanu proizvoda. Općina je pružala svaku pomoć registriranim poljoprivrednim udrugama kroz: financijsku potporu, pomoć pri kandidiranju određenih aplikacijskih programa, stručnu pomoć i povezivanje sa višim institucijama vlasti. Kako bi udruge lakše odrađivale svoje poslove, zadaće i realizaciju programskih ciljeva osigurane su

prostorije-ured koji sve poljoprivredne udruge mogu koristiti za svoje potrebe. Preko Ekološke udruge „EKO PLOD“ podržan je proces grupne certifikacije ekološke poljoprivredne proizvodnje te radilo se na povezivanju i podrški udruzi pri izradi aplikacijskog programa za razvoj jagodičastog voća za kandidiranje IFAD-u, koji će u 2015 godini podržati samo projekte kandidirane od strane udruga, zadruga i poduzeća koja se bave poslovima vezanim za poljoprivredu. Potpomognuto je sudjelovanje udruga na domaćem sajmu kao i drugim sajmovima na kojim su sudjelovali.

2.2.5. Potpora proizvodnji bijelog luka i uvođenje sorte „Ramski bijeli luk“

Program o utrošku sredstava sa kriterijima raspodjele novčane potpore proizvodnji bijelog luka i certifikaciji ekološke poljoprivredne proizvodnje donesen je 07.11.2013. godine temeljem Odluke načelnika općine Prozor - Rama o poticanju proizvodnje češnjaka - bijelog luka na području općine Prozor - Rama .

Raspisan je Javni poziv za podnošenje prijava za poticanje ove proizvodnje, na koji je tijekom proljeća 2014. godine pristiglo je 86 pojedinačnih prijava. Povjerenstvo Općinske Službe za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije je izvršilo nadzor po zaprimljenim prijavama. Konstatirano je da uvjete za isplatu poticaja ispunjavaju 80 poljoprivrednih proizvođača koji su zasadili površinu od ukupno 145,9 duluma.

Poljoprivrednicima je isplaćeno po 150,00 KM po zasadenom i obrađenom dulumu, te je isplaćeno ukupno 21.885,00 KM. Sredstva za ove namjene prethodno su osigurana u općinskom proračunu kroz stavku razvoj poljoprivrede.

Općina Prozor-Rama preko Federalnog zavod za poljoprivredu Sarajevo prije četiri godine pokrenula je inicijativu za utvrđivanje autohtonosti sorte bijelog luka koji se tradicionalno uzgaja na ramskom području. Nakon višegodišnjeg laboratorijskog ispitivanja na institutu u Beogradu potvrđena je autohtonost ove sorte. Dana 08.09.2014. godine podnesen je zahtjev Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine, uprave za zaštitu bilja Republike Srbije te dana 7.10.2014. godine rješenjem odobreno uvođenje u proizvodnju sorte bijelog luka pod nazivom „RAMSKI BIJELE LUK“. Proces potvrđivanja ove sorte bijelog luka kod nadležnih tijela u BiH je u tijeku.

2.2.6. IFAD Projekt: Poboljšanje životnih uvjeta na selu

U općini Prozor – Rama tijekom 2014. godine provodio se Projekt poboljšanja životnih uvjeta na selu koji je rezultat kreditnog Sporazuma Bosni i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD). Sredstva projekta su namijenjena za financiranje slijedećih aktivnosti:

- a) potpora izgradnji i jačanju kapaciteta udruga poljoprivrednika i poljoprivrednih zadruga,
- b) potpora agrobiznisu (malim i srednjim poduzećima),
- c) izgradnja i obnova ruralne infrastrukture za povezivanje sa tržištem,
- d) pomoć kreditiranju farmera i malih i srednjih poduzeća (MSP) u ruralnim područjima.

U okviru ovog projekta općina Prozor – Rama je izvršila izgradnju i obnovu slijedeće putne infrastrukture:

Put Gmići (Stara magistrala) – IFAD sudjelovanje 125.853,38 KM,

Put Perići - IFAD sudjelovanje 134.619,02 KM,

Put Donja Vast - IFAD sudjelovanje 62.749,01 KM.

Krajem 2014. godine IFAD je izvijestio da neće nastaviti potporu infrastrukturnim radovima, te je za 2015. godinu kandidirano:

- Izgradnja zelene tržnice,
- Razvoj proizvodnje povrća u zaštićenim prostorima,
- Izgradnja hladnjača za poljoprivredne proizvode.

Svi projekti kandidirani su u vrijednosti od po 200.000,00 KM, od toga IFAD sudjelovanje po 140.000,00 KM. Tijekom 2015. godine biti će odlučeno o prihvatljivosti ovih kandidiranih projekata.

Potpora agrobiznisu vršena je kroz obuke za izradu projekata. Ovaj dio projekta nastavlja se i u 2015. godini.

2.3. Projekti za razvoj poduzetništva

2.3.1. Uspostava „Vijeće za konkurentnost općine Prozor Rama „

Vijeće za konkurentnost općine Prozor - Rama, utemeljeno je na sjednici Općinskog vijeća Prozor - Rama dana 28.01.2014. godine. Do danas je VK na nekoliko radionica i sastanaka radilo na definiranju inicijativa čija bi realizacija potpomogla razvoj općine Prozor - Rama.

Utemeljenje Vijeća za konkurentnost općine Prozor-Rama podržavali su GIZ - Njemačko društvo za međunarodni razvoj i Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije. Inicijativa za lokalnu konkurentnost ima za cilj povećati konkurentnost lokalnog gospodarstva i razvoj naše općine, što se planira stvaranjem boljih uvjeta za razvoj privatnog sektora, te kroz jasniju suradnju javnog i privatnog sektora, sa ciljem identificiranja realnih inicijativa pokrenutih od strane privatnog sektora.

Na sjednici dana 14.04.2014. godine Općinsko vijeće je donijelo i Rješenje kojim je imenovalo 15 članova Vijeća za konkurentnost. Odlukom o utemeljenju Vijeća za konkurentnost općine Prozor - Rama utvrđene su zadaće Vijeća i njegov sastav od 15 članova, od kojih je 8 iz privatnog sektora (od toga 2 iz oblasti poljoprivrede) a 7 iz javnog sektora (Općinsko vijeće, Općinske službe, Srednja škola i Služba za zapošljavanje).

Na sastanku dana 24.07.2014. Vijeće za konkurentnost utvrdilo je listu inicijativa kao radni materijal koji će se u nastavku rada usuglasiti sa Načelnikom Općine i Službama, sa Općinskim vijećem, te za dorađene inicijative utvrditi prioritete sa dinamikom realizacije.

Lista inicijativa za poboljšanje lokalne konkurentnosti jeste slijedeća:

1. Zaštita i brendiranje autohtonih poljoprivrednih proizvoda i prerađevina karakterističnih za općinu Prozor - Rama ,
2. Poboljšanje životnih uvjeta na selu kroz vodoopskrbu i cestovnu infrastrukturu na području općine Prozor-Rama ,
3. Poticaj razvoju poljoprivrede sa razine županije, (prijedlog za zajedničku inicijativu općina Konjic, Jablanica i Prozor - Rama)
4. Formiranje poslovnog inkubatora u općini Prozor -Rama,
5. Poboljšanje sajma Dani šljive Prozor - Rama,
6. Poboljšanje modela poticaja zapošljavanja u općini Prozor - Rama,
7. Izrada regulacijskih planova za turističke zone u općini Prozor - Rama,
8. Izgradnja turističko-rekreativnih kampova na području općine Prozor-Rama,
9. Izgradnja turističkih staza na području općine Prozor-Rama,
10. Održavanje stabilne razine Ramskog jezera tijekom ljetnog perioda,

11. Razvoj planinskog turizma u općini Prozor-Rama.

Pokrenute su aktivnosti na međuopćinskoj suradnji općina Konjic, Jablanica i Prozor - Rama vezano za pokretanje i realizaciju zajedničkih inicijativa prema višim razinama vlasti i realizaciji zajedničkih projekata od značaja za sve tri općine.

Od Vijeća za konkurentnost općine Prozor – Rama pokrenuta je inicijativa za zajednički nastup Vijeća za konkurentnost Konjica, Jablanice i Prozora – Rame kroz inicijativu: **Poticaaj poljoprivrednoj proizvodnji sa razine županije/kantona, poticaaj malom gospodarstvu sa razine županije/kantona.**

Ova inicijativa povezana je sa činjenicom da Hercegovačko neretvanska županija godinama, unatoč velikom proračunu, uopće ne daje potpore za razvoj poljoprivrede i gospodarstva. Vijeće za konkurentnost je posebno značenje ukazalo turističkim aktivnostima. Dogovoreno da se uz potporu GIZ-a razvijaju tri inicijative: razvoj veslačkih sportova-sportova na vodi, razvoj ribolovno-rekreativnog turizma i razvoj planinskog turizma. Usuglašavanje zajedničkih mogućnosti i potreba, odnosno oblikovanje zajedničkih projekata po navedene tri inicijative, predviđa se za 2015. i 2016. godinu.

2.3.2. Program poticaja za zapošljavanje u općini Prozor-Rama za 2014.

Tijekom 2014. godine vršene su isplate po ranije odobrenim projektima koji su realizirali zapošljavanjima. Riječ je o projektima koji su odobreni 2013. i ranijih godina, za koje je isplaćen dio sredstava a drugi dio je isplaćen tijekom 2014 godine.

U 2014. godini vršeni su razgovori sa 7 (sedam) potencijalnih investitora. Do sada sa njima nije bilo ugovaranja poticaja za zapošljavanje. Planirano je sa ovom grupom potencijalnih investitora nastaviti razgovore i u 2015. godini. Tema poticaja za zapošljavanje biti će obrađena u zasebnom izvješću.

2.3.3. Projekti za korištenje IPA fondova

Nastavljene su aktivnosti na implementaciji projekta „Od jezera do jezera“ uz korištenje sredstava IPA fondova Europske unije za organiziranje i izgradnju veslačkih kapaciteta na Ramskom jezeru. Tijekom 2014. godine izvršena je revizija – kontrola projekta od strane kontrolnog tima Europske komisije, koja je protekla bez ijedne primjedbe. Također su nastavljene aktivnosti Veslačkog kluba – obuka članova, sudjelovanje na natjecanjima i slično.

Tijekom 2014. godine nastavljene su aktivnosti na realizaciji drugog IPA projekta prekogranične suradnje „Staza Gospe Sinjske“. Definirana je trasa staze i ostale pojedinosti projekta.

2.3.4. Projekti potpore razvoju lova i ribolova

Lov i ribolov kao važne sastavnice gospodarske aktivnosti i turističke ponude općine Prozor – Rama imali su u 2014. godini posebno značenje.

Već duže vremena iskazuje se potpora kvalitetnom statusu lova kao moguće razvojne djelatnosti u općini Prozor – Rama, pa i tijekom 2014. godine. Naime, Skupština HNŽ/K na svojoj 37. sjednici dana 19.11.2013. usvojila Odluku o osnivanju lovišta kojom je prostor općine Prozor – Rama podijeljen na dva dijela koji su nazvani lovište „Prozor – Rama“ i lovište „Gorača“. Ovakvu podjelu podržalo je Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva HNŽ/K odnosno Vlada HNŽ/K. Ovi postupci nadležnog Ministarstva bili su suprotni svim ranijim izjavama i pribavljenim suglasnostima, jer se za jedinstveno lovište i Općina ali i stručno povjerenstvo izjasnili još 2010. godine.

Odluka o osnivanju dva lovišta sadržavala je u sebi i cijeli niz nelogičnosti po kojima bi bila teško provediva.

Tako na primjer, površina dva lovišta na području općine Prozor – Rama po osporavanoj odluci iznosi 53.264 ha (36.059 ha + 17.205 ha), iako je ukupna površina cijele općine Prozor – Rama, uključujući i velike jezerske površine, 47.737 hektara, dakle značajno manja od površine novih „lovišta“.

Posebnu buru prilikom donošenja Odluke o lovištima izazvala je činjenica da je u lovište „Gorača“, formiranom na inicijativu Kluba Bošnjaka, uključena naselja Uzdol, Pajići, Ivanci, Gračanica (dio), Gračac (dio), Ustrama, Kućani, Hudusko.

Sve te činjenice ukazuju da se ovim postupkom nadležnog Ministarstva, Vlade i Skupštine HNŽ/K grubo krše prava općine Prozor – Rama na lokalnu samoupravu utemeljenog na odredbama Europske povelje o lokalnoj samoupravi, Zakona o principima lokalne samouprave F BiH, Zakona o lokalnoj samoupravi HNŽ/K, Zakona o lovstvu F BiH, te brojnih podzakonskih akata.

Obzirom na vidljivo odsustvo volje za rješanjem nezakonitosti od strane Vlade HNŽ i nadležnog Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, ispostavilo se da je jedini pravi način za postizanje cilja zakonitog uređenja ove oblasti traženje zaštite prava na lokalnu samoupravu pred Ustavnim sudom F BiH.

U sklopu aktivnosti donošenja pozitivne odluke za našu općinu, prethodno je izborena potpora od Predsjedništva Saveza općina i gradova F BiH.

Općinski Načelnik, dr. Jozo Ivančević je u svojstvu ovlaštenog predstavnika, zajedno sa Općinskom pravobraniteljicom, u raspravi pred Ustavnim sudom u srijedu, 17.09.2014., iznio navedena stajališta i čvrsto ponovio zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu za općinu Prozor – Rama.

Na toj raspravi Ustavni sud je donio presudu kojom je utvrdio da je osporenim odlukom Skupštine HNŽ-a povrijeđeno pravo Općine Prozor-Rama na lokalnu samoupravu, što znači i poništenje odluke kojom je područje ove općine podijeljeno na dva lovišta.

Oko statusa ribolova u općini Prozor – Rama također su tijekom 2014. godine poduzete značajne aktivnosti. Podržano je osnivanje i rad Sportsko turističko ribolovnog društva „Ramske vode“. Ovo ribolovno društvo je dobilo koncesiju za korištenje voda na području ove općine u svrhu ribolova, te je sredinom 2014. godine službeno otvorena ribolovna sezona na ramskim vodama.

II. REDOVNI POSLOVI IZ OBLASTI PODUZETNIŠTVA I OBRTA

1.Upravno rješavanje

Na poslovima **stručnog savjetnika za upravno rješavanje** u Službi za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije, općine Prozor-Rama, u razdoblju od 01.01.do 31.12.2014.godine, ukupno je obrađeno 434 predmeta i 3 neobrađena, odnosno pogrešno su podnesena i razdužena su i vraćena u arhivu.

1.1. Stanje po urađenim zahtjevima po upravnom rješavanju;

Ukupno je u 2014. godini zaprimljeno 437 predmeta, od toga:

- 202 predmeta su završena po zahtjevu stranke,
- 93 je izdanih rješenja - uvjerenja,
- 2 predmeta su prenesena iz 2013.godine,
- 63 predmeta je završen po službenoj dužnosti,
- u 3 (tri) zahtjeva je stranka odustala od zahtjeva jer su pogrešno podneseni,
- 74 su dostavljene obavijesti i odgovori.

Po dva (2) predmeta je izjavljena žalba drugostupanjskom tijelu, postupak je u tijeku.

U izvještajnom periodu nije bilo neobrađenih predmeta.

1.2. Pregled predmeta po vrstama djelatnosti :

TRGOVINA		01.01.- 30.06	01.07-31.12	UKUPNO
Odobrenja za rad		0	3	3
Stalne odjave	Po zahtjevu	2	3	5
	službeno	0	0	0
Nastavak rada		2	2	4
Izmjene		1	0	1
Odobrenja za rad na pijaci		19	31	50

UGOSTITELJSTVO		01.01.- 30.06	01.07-31.12	UKUPNO
Odobrenja za rad		2	2	4
Odobrenja za vrijeme manifestacija (Ščit)		0	19	19
Stalne odjave	po zahtjevu	3	2	5
	službeno	0	1	1
Nastavak rada		5	10	15
Izmjene		1	1	2
Produljeno radno vrijeme	odobreno	10	20	30
	odbijeno	0	1	1

OBRT I SRODNA DJELATNOST		01.01.- 30.06	01.07-31.12	UKUPNO
Odobrenja za rad		8	8	16
Stalne odjave	Po zahtjevu	6	1	7
	službeno	20	42	62
Privremena odjava		5	2	7
Nastavak rada		0	0	0
Izmjene		2	1	3
Usklađivanje sa vežećim zakonskim propisima		5	1	6

PODUZEĆA		01.01.- 30.06	01.07-31.12	UKUPNO
Obavijest i uvjerenje o početku rada trgovine u sklopu poduzeća		1	3	4
Rješenje o obavlja ugost. djel. u sklopu poduzeća		3	0	3
Rješenje o nastavku rada ugost. djel. u sklopu poduzeća		0	1	1
Obavijest i uvjerenje o početku obavljanja obrtničke djelatnosti u sklopu poduzeća		1	0	1
Zaključak o odbijanju zahtjeva		1	1	2

OSTALO	01.01.- 30.06	01.07-31.12	UKUPNO
Odobrenja za vlastite potrebe	4	5	9
Izmjene rješenja za vlastite potrebe	3	5	8
Odjava	0	1	1

U ovom izvještajnom periodu nastavilo se sa izdavanjem privremenih odobrenja za rad na period do 31.12.2014.godine sukladno Odluci Općinskoga vijeća Prozor-Rama o privremenom obavljanju gospodarske djelatnosti na području općine Prozor-Rama, („Službeni glasnik općine Prozor-Rama“, broj: 4/09, 4/11, 1/13, i 5/13), i po istome je, u 2014.godini, ukupno doneseno 15 (petnaest) rješenja - odobrenja.

1.3. Pregled izdanih uvjerenja, obavijesti i dopisa:

	01.01.- 30.06	01.07-31.12.	UKUPNO
Zaprimljeni zahtjevi	50	51	101
Obradeni zahtjevi	50	51	101
Neobrađeni zahtjevi	0	0	0

	01.01.- 30.06	01.07-31.12.	UKUPNO
Uvjerenja o obavljanju djelatnosti	32	31	63
Uvjerenja o neobavljanju djelatnosti	12	18	30
Ostali dopisi i obavijesti	6	2	8
Obavijesti za usklađivanje rješenja po službenoj dužnosti	20	46	66

U 2014. godini svi zahtjevi su obrađeni i proslijeđeni na zakonom propisane adrese i uneseni u odgovarajuće registre, te odjave i promjene izvršene kod ranije registriranih gospodarskih subjekata.

2 . Registracija radnji

Sa danom 31.12.2014.godine, odobrenje - rješenje za osnivanje radnje ili obavljanje djelatnosti posjeduju:

- 44 trgovinske radnje
- 45 ugostiteljskih radnji
- 88 pravnih osoba (različite djelatnosti) i
- 139 obrta i srodne djelatnosti (od toga je 51 poljoprivredna djelatnost i 38 dopunske djelatnosti).

2.1. Popis obrta i srodnih djelatnosti:

- Frizerski saloni..... 4
- Krojačka radnja 1
- Kemijska čistiona 1

- Staklorezačka radnja	1
- Zidarsko-fasaderska djelatnost	6
- Pržionica kave	1
- Automehaničarska radnja	1
- Elektromehaničarska radnja	1
- Autolimarska radnja	2
- Vulkanizerska radnja	3
- Računovodstveni servis	1
- Kamenorezačka djelatnost	1
- Bravarska radnja	3
- Građevinsko uslužna dj.	1
- Proizvodnja proiz. od plastike	1
- Pekarske radnje	4
- Tradicijski i stari obrti	6
- Održavanje i popravak kompj. uređaja....	1
- Instalaterska djelatnost	1
- Solarne elektrane	1
- Proizvodnja proiz. od metala	1
- Poljoprivredne djelatnosti	51
- Proizvodnja rakije	1
- Autoprijevoznačka djelatnost.....	7
- Dopunske djelatnosti	38

Kako podatci iz registra izdanih odobrenja za rad i raspoloživih podataka o stvarnom stanju na terenu nisu u cijelosti identični, iz razloga što je veći broj gospodarskih subjekata (kako onih koji posluju u sklopu poduzeća tako i samostalnih radnji, neaktivan (ne radi) a isti nisu izvršili propisanu objavu radnje ili djelatnosti i vode se u registru izdanih odobrenja općine Prozor-Rama, u protekloj 2014.godini nastavili smo sa donošenjem rješenja o utvrđivanju prestanka rada radnji i djelatnosti po službenoj dužnosti.

3. Ovjera trgovački knjiga, cjenika, utvrđivanje MTU ugostiteljskih radnji :

-Zaprimljena tridesetčetiri (34) zahtjeva za ovjeru trgovačkih knjiga za promet na malo, svi riješeni.

-Zaprimljeno osam (8) zahtjeva za ovjeru cjenika ugostiteljskih usluga, svi riješeni.

-Zaprimljeno 7 zahtjeva za utvrđivanje MTU ugostiteljskih radnji, svi riješeni

4. Koncesije

-Dostava podataka-informacije Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ-a, Pregled provedenih postupaka za dodjelu koncesija za korištenje voda vodotoka za proizvodnju električne energije snage manje od 5MW na prostoru općine Prozor-Rama temeljem Odluke Vlade HNŽ-a broj: 01-02559/04 od 01.04.2004.god

-Po zahtjevu DF Gradnja d.o.o. za produženje rokova izgradnje MHE "Kute Marin Most", urađena kompletna informacija o Pregledu aktivnosti od dodjele koncesija za izgradnju MHE na vodotocima rijeka Rika i Blazinka, poduzeću Wind-Neretva/DF Gradnja d.o.o. Konjic u vremenskom razdoblju siječanj, 2007.god. - veljača, 2014.god., pripremljen i potpisan Aneks br.1. Ugovora o koncesiji o korištenju vodotoka rijeka Rika i Blazinka.

-Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ-a, proslijeđen zaprimljeni zahtjev od poduzeća MHE Zagradačka d.o.o.Prozor-Rama za preispitivanje postupka dodjele koncesije za izgradnju malih hidroelektrana na rijeci Rami zbog nenadležnosti JLS.

-Dostavljen odgovor poduzeću MHE Zagradačka d.o.o.Prozor-Rama po zahtjevu za preispitivanje postupka dodjele koncesije za izgradnju malih hidroelektrana na rijeci Rami dobivenog od nenadležnog Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ-a.

-Služba je zaprimila Presudu Županijskoga suda Mostar, u upravnom sporu tužitelja mještani sela Duge, protiv akta broj: UP/II-11-05-27-4/07. od 27.09.2012.godine, protiv tuženog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ Mostar u predmetu obnove postupka, koji je okončan Odlukom o dodjeli koncesije za korištenje vodotoka rijeke Duščica putem samoinicijativne ponude za izgradnju MHE do 5 MW za proizvodnju električne energije.

Zaključkom broj: 01/1-33-864/14. od 23.04.2014.god. odbačen je prijedlog mještana sela Duge za obnovu postupka, kao podnesen od strane neovlaštene osobe.

Mještani sela Duge su izjavili žalbu, drugostupanjskom tijelu i ista je odbijena kao neosnovana.

-Po održanoj Javnoj raspravi po osnovu ocjene Studije o procjeni utjecaja na okoliš za MHE na rijeci Rami (5 MHE u nizu) a odnosi se na izdavanje Okolišne dozvole, općina Prozor-Rama kao zainteresirana strana je predložila dopunu Studije o procjeni utjecaja na okoliš, posebno obrađujući poglavlja u svezi definiranja sadašnjeg stanja kao novog prirodnog stanja, primjene Zakona o slatkovodnom ribarstvu FBiH sa naglaskom na zaštitu postojećeg ribljeg fonda te bolju obradu ostalih poglavlja. Također je zatraženo da se u novo Rješenje o okolišnom dopuštenju detaljno i precizno unesu potencijalni negativni utjecaji na okoliš kao i mjere za ublažavanje tih utjecaja.

-Federalnom Ministarstvu financija upućen zahtjev za dodjelu korisničkog imena za općinu Prozor-Rama za on-line pristup aplikaciji IP obrazaca.

5. Vodoprivreda, okoliš

-Upućen dopis/odgovor s naputkom za daljnje postupanje mještanima naselja Jurići, Menjik i Ljubunci po zahtjevu u svezi traženja izdavanja odobrenja za kaptažu izvorišta Vodica i Dragićina.

-Priprema/upućivanje dopisa Načelniku općine Gornji Vakuf-Uskoplje za imenovanje zajedničkog tima za utvrđivanje stvarne administrativne nadležnosti vezano za postojeću problematiku oko korištenja izgrađene kaptaže pitke vode izvorišta Cipale, između mještana naselja Pridvoraci općina Gornji Vakuf- Uskoplje i mještana naselja Menjik, kao i da predloži mjere za rješavanje iste sukladno važećim zakonskim propisima.

-Upućen Zahtjev Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva HNŽ/K- vodnom inspektoratu da izvrše inspekcijski nadzor nad korištenjem vodovodnog sustava u naselju Menjik, s prijedlogom mjera za pravično rješavanje postojeće problematike oko korištenja pitke vode.

-Federalni vodni inspektori su dana 22.09.2014.god. su temeljem zahtjeva izvršili posjet općini Prozor-Rama i obavili službeni razgovor po predmetnoj problematici, sačinili službenu zabilješku-zapisnik s zaključkom o poduzimanju prvog koraka za ishođenje vodnih akata koji će regulirati način korištenja izvorišta od strane svih korisnika.

-Pripremljeni potrebni podatci za izradu brošure, turističkog vodiča za općinu Prozor-Rama.

-Pripremljena potrebna prateća dokumentacija za informaciju po Zahtjevu Franjevačkog samostana Rama-Šćit a u svezi zaštite okoliša Franjevačkog samostana Rama-Šćit

-Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, dostavljeni podatci putem Upitnika a odnose se na prikupljanje podataka u svrhu formiranja baze podataka u okviru fonda, za eventualno apliciranje za korištenje sredstava iz međunarodnih fondova preko Federalnog Fondu za zaštitu okoliša.

-Dostavljeni podaci o učinku iz oblasti „Upravljanja otpadom“ Uredu za reviziju institucija u FBiH.

6. Dostava mišljenja, sugestija na nacрте zakona

U ovom izvještajnom periodu nadležna služba je aktivno sudjelovala pri izradi određenih zakona u postupcima kod viših razina vlasti, te je davala svoja mišljenja, prijedloge i sugestije, sve sa ciljem izrade boljih i potpunijih zakona i uključivanje općina kao faktor odlučivanja.

III. REDOVNI POSLOVI IZ OBLASTI POLJOPRIVREDA I OKOLIŠ

1. Poslovi iz oblasti poljoprivrede

Rad Sektora poljoprivrede se odvijao kroz slijedeće aktivnosti:

1.1. Provedba Programa i Pravilnika Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva F BiH za ostvarivanje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za 2014. godinu

U ovom izvještajnom periodu postupalo se sukladno Programu Vlade Federacije o utrošku proračunskih sredstava za poljoprivrednu proizvodnju na području Federacije BiH, koja će se utrošiti kao potpora, poticaj za poljoprivredne proizvođače koji ispunjavaju propisane uvjete za animalnu i biljnu proizvodnju po Pravilniku za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije Općine Prozor - Rama obavještavala je sve proizvođače da se prijave i podnesu zahtjev sa potrebitom propisanom dokumentacijom te im pružila stručnu potporu i savjet kako bi ostvarili novčanu potporu-poticaj, nakon čega je nadležna komisija resornog Županijskog ministarstva i općine obilazila biljne i animalne proizvođače i utvrđivali potrebite uvjete kao i pružali dodatne savjete na terenu.

Podneseni zahtjevi za ostvarivanje poticaja od strane poljoprivrednih proizvođača, obrađeni od strane Službe i sektora poljoprivrede:

a) Animalna proizvodnja:

Zaprimljeni zahtjevi po vrstama proizvodnje – općina Prozor – Rama 2014. godina:

VRSTA PROIZVODNJE		BROJ ZAHTJEVA	Br.grla/br.košnica
Animalna proizvodnja	Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)	33	7550
	Uzgoj rasplodnih junica	12	47
	Pčelarska proizvodnja	28	1900
SVEGA		73	-

b) Biljna proizvodnja:

Zaprimljeni zahtjevi po vrstama proizvodnje – 2014. godina

VRSTA PROIZVODNJE		BROJ ZAHTJEVA
	Proizvodnja krušnih žitarica (pšenica i raž)	-

Ratarske i povrtlarske kulture	Proizvodnja silažnog kukuruza	-
	Proizvodnja povrća (rajčica paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cikla, luk, salata i mladi krumpir)	4
	Proizvodnja heljde	-
	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor)	-
SVEGA:		4

Gore navedeni zahtjevi su obrađivani kroz više faza realizacije:

1. U propisanom roku podnošenje zahtjeva na odgovarajućem obrascu -prijava proizvodnje.
2. Podjela kontrolnih obrazaca o označavanju životinja i upoznavanje o daljnjim obvezama.
3. Obilazak nadležne županijske komisije i utvrđivanje propisanih uvjeta,
4. Kompletiranje predmeta i dostavljanje županijskom resornom ministarstvu na daljnju obradu.

Služba je u ovom periodu skupa sa Savjetodavnom službom županijskog nadležnog ministarstva obišla sve vlasnike koji su prijavili uzgoj rasplodnih junica u sustavu uzgojno selekcijskog rada, osnovno stado ovaca i koza, pčelarsku proizvodnju, proizvodnju povrća i ljekovitog, aromatičnog bilja.

U 2014. godini ostvarivali su se poticaji za dva modela za koji su doneseni i objavljeni Pravilnici i predviđen poticaj Programom nadležnog ministarstva:

- Po modelu poticaj proizvodnji
- Po modelu ostalih vrsta novčanih potpora u poljoprivredi

Po modelu ruralnog razvitka, kapitalna ulaganja, investicije u 2014. godini nije objavljen Pravilnik FMPVŠ niti je bio predviđen poticaj Programom za navedenu godinu.

c) Prijava planirane proizvodnje za 2015. god.

Služba je radila na prikupljanju i obradi podataka za prijavu planirane proizvodnje za 2015.godinu sukladno članku 6. Pravilnika o načinu i uvjetima ostvarenja novčane potpore po modelu poticaja proizvodnje („Sl. novine F BiH“, broj 56/13), te koji su prosljeđeni nadležnom županijskom ministarstvu na daljnju obradu.

Služba je zaprimila zahtjeve iz slijedećih vidova planirane poljoprivredne proizvodnje:

Prijava plana proizvodnje, biljna proizvodnja za 2015. godinu:

VRSTA PROIZVODNJE		Broj zahtjeva
Ratarske i povrtlarske kulture	Proizvodnja krušnih žitarica (pšenica i raž)	-
	Proizvodnja ječma	1
	Proizvodnja povrća (rajčica paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cikla, luk, salata i mladi krumpir)	4
	Proizvodnja zobi	1
	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor)	-
SVEGA:		6

Prijava plana proizvodnje, animalna proizvodnja za 2015. godinu.

VRSTA PROIZVODNJE	BROJ ZAHTIJEVA
Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)	37

Animalna proizvodnja	Uzgoj rasplodnih junica	22
	Uzgoj goveda u sustavu krava tele	1
	Tov junadi	1
	Proizvodnja mlijeka	9
	Proizvodnja svinjskog mesa	2
	Uzgoj rasplodnih krmača	1
	Pčelarska proizvodnja	32
	Proizvodnja riblje mlađi	1
	Proizvodnja konzumne ribe	1
SVEGA		107

Napomena: Zahtjevi za poticaj i prijava plana proizvodnje odnose se na poljoprivredne proizvođače koje je služba obrađivala. Međutim, sukladno važećem pravilniku zahtjevi su se mogli podnositi i izravno Ministarstvu.

2. Upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava i Registar klijenata

U Registar poljoprivrednih gospodarstava i Registar klijenata u godini 2014. upisano je 15 poljoprivrednih gospodarstava, ukupno na dan 31.12.2014 godine u RPG i RK upisana su 374 obiteljska gospodarstva.

Na podneseni pismeni zahtjev poljoprivrednih proizvođača u 2014. izdano je 49 potvrda iz RPG i RK. Potvrde su izdavane u različite svrhe: prijave na javne oglase, svrhu poticaja, dizanje kredita i registraciju teretnih vozila za vlastite potrebe u sklopu poljoprivredne proizvodnje.

U 2014. godini ukupno su 92 poljoprivredna gospodarstva vršili promjene u RPG i RK, svim poljoprivrednim proizvođačima je u uredu pružena pomoć prilikom popune obrazaca, te preko službene internet stranice općine i drugih sredstava informiranja redovno davana obavještenja o obvezama prijave promjena podataka u RPG i RK.

3. Statistika

Služba je izvještajnom periodu obradila i prosljedila nadležnim institucijama slijedeća izvješća:

Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ Mostar

- Plan proljetne i jesenje sjetve za područje općine Prozor-Rama za 2014. godinu
- Izvješće o realizaciji proljetne i jesenje sjetve u 2014. godini na području općine Prozor-Rama
- Izvješće o ostvarenim prinosima voća

Federalnom zavodu za statistiku, Služba za statistiku HNŽ, Mostar :

- Izvješće o godišnjem obračunu bruto vrijednosti proizvodnje i dodatne vrijednosti poljoprivrede privatnog sektora, poljoprivrednih gospodarstava za općinu Prozor- Rama za 2013. godinu
- Plan proljetne i jesenje sjetve za 2014. godinu za područje općine Prozor-Rama,
- Izvješće o realizaciji proljetne i jesenje sjetve u 2014. godini na području općine Prozor- Rama.
- Svaka tri mjeseca izvješće o klanju stoke za područje općine Prozor-Rama za 2014. godinu.
- Procjena brojnog stanja stoke i stočne proizvodnje za 2013. godinu, procjena se utvrđivala terenskim radom i radom u uredu.

4. Poljoprivredno zemljište

Evidentiranje poljoprivrednog zemljišta

Na temelju članka 128. stavak 2. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/09), Zakona o poljoprivrednom zemljištu HNŽ („Narodne novine

HNŽ“ broj: 8/13) i Pravilnika o sadržaju i obliku obrazaca i načinu vođenja evidencije o poljoprivrednom zemljištu, ova služba vodila je evidenciju u obliku godišnjeg stanja prema dobivenim podacima iz katastra Općine i CZ, o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama i klasama, o miniranim površinama te iste dostavljali nadležnom Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ.

4.2. Program gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području općine Na temelju članka 123. stav 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, članka 48. Zakona o poljoprivrednom zemljištu HNŽ sukladno Strategiji gospodarenja poljoprivrednim zemljištem na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 10/12), pristupilo se izradi Programa kojim se određuje raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u državnom vlasništvu za područje Općine Prozor-Rama. Zemljišna politika sadržana je u skupu mjera kojima se utječe na racionalno raspolaganje poljoprivrednim zemljištem kao dobrom od interesa za Općinu Prozor-Rama a to je;

- dodjela prava korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, koja obuhvaća davanje u zakup i koncesiju poljoprivrednog zemljišta radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti,
- unaprjeđenje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, koje obuhvaća radnje oko grupiranja zemljišta u veće i pravilnije čestice uz izgradnju saobraćajnica, hidrotehničkih hidromelioracijskih i agromelioracijskih zahvata oko uređenja tla,
- zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja, obuhvaća registriranje, sprečavanje i saniranje oštećenja poljoprivrednih tla nastalih onečišćenjem, radi omogućavanja proizvodnje zdrave hrane i zaštite okoliša.

5. Edukacije na temu poljoprivrede

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije je tijekom 2014. godine organizirala edukaciju sa slijedećim ciljanim temama:

U suradnji sa UNDP-om , Projekt Lanci vrijednosti za zapošljavanje organizirano je više stručnih predavanja za proizvođače malina, sa sljedećim temama:

- 19.02.2014. godine održano je stručno predavanje za ključno osoblje u provedbi projekta tema GLOBAL G.A.P. STANDARD, PLAN RADA.
- 06.03. 2014. godine – uzgoj i tehnologija proizvodnje maline sorte Polka
- 06.06. 2014. godine – rukovanje i održavanje plodova tijekom i nakon berbe.

U suradnji sa Uredom za koordinaciju projekata -PCU Projekt poboljšanja životnih uvjeta na selu RLDP, zajedno s Regionalnom razvojnom agencijom za Hercegovinu -REDAH, organizirano je stručno predavanje za voćare, 19.03.2014. godine na temu:

- „Agrotehničke mjere-proljetni radovi u voćnjaku šljive, jabuke i kruške“
- Rezidba voćki, gnojidba, sanacija voćnjaka, sadnja.

U suradnji s REDAH-om i GIZ-om, organizirana je obuka za javne i privatne savjetodavce za provedbu projekta :

- dvodnevni trenig - 05. i 06. svibnja 2014.god. u Fojnici i Sarajevu,
- jednodnevni trenig - 08. srpnja 2014 god. u Goraždu,
- jednodnevni trenig - 13. kolovoza 2014 god. u D. Vakufu i Bugojnu,
- jednodnevni trenig - 26. rujana 2014 god. u Prozoru - Rami,
- jednodnevni trenig - 14.listopada 2014 god. u Jablanici

U suradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) i Švedskom međunarodnom razvojnom agencijom (SIDA) u sklopu projekta FARMA, organizirano je više stručnih predavanja i obuka za pčelare i voćare na slijedeće teme:

22.02.2014 - Zaštita pčela od primjene pesticida i povećanje prinosa meda i voća

06.03.2014. - Proljetni radovi na pčelinjaku, izolacija pupova određenih voćnih vrsta

05.06.2014. - Održano praktično predavanje na pčelinjaku, a za voćare evidencija oprušenih cvjetova na voćkama.

07.08.2014. - Drugo praktično predavanje za pčelare i voćare sa temom aktualni radovi na pčelinjaku, tretiranje protiv varoe i uzimljavanje društava.

Završno predavanje za pčelare i voćare organizirano je u HC Rama

U sklopu 9. Sajma poljoprivrede, prehrane i turizma „DANI ŠLJIVE“, dana 15. rujna 2014. godine održan je okrugli stol - stručno predavanje na temu „Stanje poljoprivrede u općini Prozor-Rama i pravci razvoja sa posebnim osvrtom na zaštitu šljive požegača i bijelog luka“.

6. Sajam “DANI ŠLJIVE”

Deveti Sajam poljoprivrede, prehrane i turizma pod nazivom “DANI ŠLJIVE” održan je 15. i 16. rujna 2014. godine. Cilj je bio okupiti sve relevantne gospodarstvenike iz oblasti poljoprivrede, prehrane i turizma kako bi se pored promocije njihovi proizvodi stvorio ambijent za uspostavu bolje međusobne suradnje, otvaranje mogućnosti unapređenja proizvodnje i prezentiranje trenutačnih mogućnosti gospodarskih perspektiva uz nezaobilaznu suradnju sa znanstvenicima i znanstvenim institucijama. Na sajmu je sudjelovalo stotinjak izlagača. Mnogi poljoprivredni proizvođači sa područja naše Općine su svoje proizvode predstavili preko udruga čiji su članovi Udruge pčelara „Maslačak“ Ekološke udruge poljoprivrednih i prehrambenih proizvođača „Eko Plod“ i u sklopu projekta „Razvoj malinarstva“.

U sklopu manifestacije je organizirana gastro ponuda Rame. Sajam je imao i humanitarni karakter tako da je sav prihod od ulaznica kao i od organizirane tombole namijenjen Udruzi roditelja djece s posebnim potrebama „Djeca nade“, a nagrade za tombolu su darivali izlagači i posjetitelji.

Već je zabilježeno stručno predavanje – okrugli stol koji je u sklopu Sajma održano na temu „Stanje poljoprivrede u općini Prozor-Rama i pravci razvoja sa posebnim osvrtom na zaštitu šljive požegača i bijelog luka“. Predavači su bili eminentni stručnjaci – prof.dr. Vjeko Selak, prof. dr. Josip Čota.

Na Sajmu je vršeno ocjenjivanje kvalitete sira, rakija, likera, dodijeljene su plakete za kvalitetu, plakete za kvalitetu gastro ponude, plakete za kvalitetu predstavljanja turističke ponude Rame i plakete za paletu proizvoda, dodijeljene su zahvalnice za sudjelovanje, uspješnu suradnju i pomoć u realizaciji sajma.

IV. POSLOVI IZ OBLASTI INSPEKCIJE

1.Sanitarno-komunalna inspekcija i inspekcija zaštite okoliša

Sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Sl. novine F BiH br: 29/05) Zakona o komunalnoj djelatnosti („Sl. novine HNŽ br: 4/2004), Odluke o komunalnom redu („Sl. glasnik Općine Prozor-Rama“ br: 2/2007), Zakona o upravljanju otpadom („Sl. novine F BiH“, br: 33/03 i 72/09), Zakona o zaštiti okoliša („Sl. novine F BiH“, br: 33/03, 38/09) nadležna općinska inspekcija u proteklom periodu vršila je:

Redovite uredske aktivnosti: Prijem stranaka, priprema i kompletiranje dokumentacije, konsultacije, davanje uputa neukim strankama, pisanje izvješća, zahtjeva, obavijesti strankama, priprema i odlasci na za sudska ročišta, ročišta po pozivu sudova, pisanje Rješenja i dugih akata. **Terenski rad** inspektora sastojao se u službenim nadzorima i kontrolama po prijavama stranaka, samostalnim izborom kao i preporuci službe: sanitarnim nadzorima subjekata u poslovanju sa hranom i dr., službena kontrola i analiza hrane, vode, komunalni nadzor vodnih objekata, javnih površina, tržnice, lokalnog kanalizacijskog sustava, vodnog sustava, gradske prometnice kao i poduzimanje potrebitih mjera, rješavanje problema oko korištenja i izgradnje komunalnih objekata po prijavama stranaka, poduzimanje mjera i aktivnosti na zaštiti okoliša, kontrola i nadzor nad odlagalištima.

U periodu 2014 god. izvršeno je **147 kontrola** koje su se odnosile na slijedeći inspekcijski nadzor:

- Iz nadležnosti sanitarne inspekcije: 73 kontrole,
  - * nadzor nad poštivanja provedbe sanitarnih propisa: 15 kontrola (kafići, trgovine) sanitarni pregledi, sanitarne knjižice, higijena prostora, obavljanje mjera DDD, tečaj sanitarno higijenskog minimuma, radne uniforme,
  - * analiza vode: 23 analize (mikrobiološka -15, fizičko kemijska -2, rekreativne vode - 4, otpadne ind.vode -2),
  - * kontrola rokova trajanja artikala u trgovačkim objektima 5 kontrola,
  - * sanitarno-higijenski nadzor škola: 2 kontrole,
  - * povlačenje proizvoda sa polica u suradnji sa agencijom za sigurnost hrane 10 kontrola,
  - * nadzor nad provedbom mjera DDD 10 nadzora,
  - * poduzimanje mjera na zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti 8 nadzora (Q groznica),
- Po Odluci o komunalnom redu i nadležnosti komunalne inspekcije : 62 kontrole,
  - * prikupljanje, odvoz otpada: 5 kontrola,
  - * održavanje čistoće javnih površina : 15 kontrola,
  - * prodaja proizvoda van tržnice 14 kontrola,
  - * nadzor tržnice, tržnog reda: 14 kontrola,
  - * nadzor lokalnih i gradskog vodovoda 8 nadzora,
  - * postavljanje transparenata i reklama na javne površine 2 nadzora,
  - * na intervenciji stanovnika 4 nadzora.
- **Iz nadležnosti okolišne inspekcije: 12 kontrola,**
  - * devastacija okoliša 4,
  - * po dojavama građana 8 kontrola.
- Po **prijavama stranaka** bilo je: **22 prijave**, (okoliš, sanitarni, komunalni),
- Napisano je i uručeno **29 Rješenja** o nalažanju mjera,
- Na osnovu izvršenja Rješenja napisano je i proslijeđeno **12 prekršajnih prijava** Sudu za prekršaje,
- Održano je **14 sudskih rasprava** povodom rješavanja zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka,
- Održana su **2 ročišta** na zahtjev županijskog tužiteljstva,
- **10 kontrola** o **utvrđivanju minimalnih uvjeta** i kategorizacije objekata u kojima se pružaju ugostiteljske i dr. usluge,
- **9** dopisa upućeno je vlasnicima autobusa (prijevoznicima učenika) o poduzimanju mjera dezinfekcije i dezinsekcije kao i higijene prijevoznih sredstava zbog prevencije pojave vaški, scabiesa, meningitisa, kapljičnih oboljenja.

- Komunikacija i suradnja sa: Županijskom sanitarnom inspekcijom, ZZJZ HNŽ/K u cilju provođenja sanitarnih propisa, kontrole hrane i vode,
- **Nadzor nad zaštitom vodospreme „Krča“**, vođenje evidencije, zaštita vodospreme, kao i kontrola i nadzor analiza vode i sanitarno-higijenskih uvjeta,
- Analiza i uzorkovanje vode Ramskog jezera i lokalnih vodovoda,
- **Nadzor nad čišćenjem** javnih površina, svih propusta, šahtova i slivnika gradskih ulica,
- **Nadzor pijačnog prostora** rješavanje problema poslovanja van tržnog (pijačnog) prostora, suradnja sa P.U. Rama, intervencije, zapisničko konstatiranje stanja, izdavanje Rješenja o izvršavanju mjera, podnošenje prekršajnih prijava za nepoštivanje općinskih Odluka, kontrola Rješenja o obavljanju djelatnosti prodaje robe na tržnici otvorenog tipa.

Provedene aktivnosti na zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti

Nakon pojave Q-groznice na području naše općine, provedene su potrebne aktivnosti na iskorjenjivanju zarazne bolesti. U suradnji sa veterinarskom inspekcijom i veterinarskom stanicom locirano je žarište Q-groznice, te provedene mjere na označavanju ovaca, uzimanje uzoraka krvi i analiza, nabavka injekcija za eutanaziju, eutanaziranje oboljelih životinja i zakopavanje po zahtjevu stranke i po službenoj dužnosti nadležne veterinarske stanice. Nakon toga su provedene mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije objekata u kojem su bile smještene životinje i šireg terena. Ponovna oboljenja na životinjama i ljudima nisu zabilježena.

2. Tržno - ugostiteljska inspekcija

Sukladno Zakonu o inspekcijama F BiH, Zakonu o tržnoj inspekciji, Zakonu o unutarnjoj trgovini, Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakonu o obrtu, Pravilnikom o minimalno tehničkim i drugim uvjetima, kao i Zakonu o zaštiti potrošača, tržno-ugostiteljska inspekcija općine Prozor-Rama, vršeći nadzor nad provođenjem zakona i drugih propisa iz ovih oblasti za gore navedeni period izvršila je sljedeće aktivnosti:

Redovite uredske aktivnosti : Rad sa strankama, priprema, kompletiranje, ažuriranje dokumentacije, konsultacije i davanje uputa strankama, educiranje, pisanje izvješća, zahtjeva, obavijesti, dopisa, rješenja i drugih akata.

Rad na terenu, sastojao u redovitim inspekcijskim nadzorima po službenoj dužnosti, nadzorom po uputama službe kao i po zahtjevima i prijavama.

Tržno-ugostiteljska inspekcija je sukladno propisima vršila inspekcijski nadzor na unutarnjem tržištu odnosno nadzor u oblasti trgovine, obrta i ugostiteljstva.

U proteklom periodu izvršeno je 38. inspekcijskih nadzora i doneseno je 5 rješenja, na četiri rješenja je izvršen kontrolni pregled. Neriješenih predmeta nema.

Trgovina: Inspekcijski nadzor u trgovini vršen je u cilju podrške legalne trgovine, sukladno Zakonu o unutarnjoj trgovini.

U oblasti trgovine izvršeno je 32 inspekcijska pregleda:

- 13 redovnih inspekcijskih kontrola obavljanja legalne trgovine .

Nadzorom je obuhvaćeno: posjedovanje rješenja, odnosno odobrenja za rad, kontrola cijena, deklaracije proizvoda, radno vrijeme, poslovne knjige, trgovačke knjige, nabavka robe, porijeklo robe, prodaja robe te poštivanje obveza kod formiranja cijena robe i dr.

- 7 kontrola o ispunjavanju minimalno tehničkih uvjeta koje moraju ispunjavati poslovne prostorije za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga, sukladno Zakonu o gospodarskim

društvima i Pravilnikom o uvjetima minimalno tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovačkih usluga.

- 12 inspekcijskih pregleda usluga u oblasti trgovine na tržnici.

Rad inspekcije se bazirao na posjedovanju odobrenja za rad koje trgovci moraju imati da bi obavljali trgovinu na tržnici odnosno na pijaci u gradu Prozoru.

Izdana su 2 rješenja o zabrani obavljanja trgovine na štandovima van tržnice otvorenog tipa, odnosno zelene pijace do pribavljanja valjanog odobrenja za rad.

Tržno-ugostiteljska inspekcija je i povodom blagdana Velike i Male Gospe na Šćitu, surađujući sa sanitarno-okolišnom i građevinskom inspekcijom organizirala, nadzirala i kontrolirala prodaju, odnosno trgovinu putem štandova i stolova, pokretnih vozila, automata i šatora, također tražeći od trgovaca posjedovanje Rješenja o odobrenju za obavljanje trgovine i ugostiteljskih usluga za vrijeme blagdana na Šćitu.

Obrt: Sukladno Zakonu o obrtu izvršena su 4 inspekcijska pregleda kod subjekata koji obavljaju obrt i utvrđena je jedna nepravilnost u pogledu ovjere i isticanje cjenika i rješenja na vidljivo mjesto na što je i izdano rješenje za otklanjanje nepravilnosti, kao i kontrolni pregled na izdano rješenje.

Ugostiteljstvo: Sukladno Zakonu o ugostiteljstvu izvršena su 2 inspekcijska nadzora i nisu uočene nepravilnosti prilikom kontrole rješenja, radnog vremena, ovjere cjenika i normativa, izdavanja računa, vođenja knjige žalbe i drugih poslovnih knjiga.

Ukupno inspekcijskih pregleda 38

Izdanih rješenja o zabrani obavljanja trgovine 3

Izdanih rješenja o nalaaganju mjera 2

Kontrolnih pregleda, izvršenja po rješenju 4

Podaci iz nadzora koriste se i za planiranje aktivnosti u narednom periodu.

IV. POSLOVI ODSJEKA ZA FINACIJE

U području Odsjeka financija obavljali su se poslovi:

- Poslovi računovodstvenog evidentiranja, poslovi planiranja prihoda i plasmana financijskih sredstava
- Poslovi izrade i praćenja izvršenja proračuna Općine
- Izrađivali analize, planove i izvješća iz oblasti financija i računovodstva, priprema proračuna i godišnji obračuna,
- Pratili ostvarivanje proračuna, pripremali odgovarajuće financijske akte, vodi knjigovodstvene evidencije nekretnina i druge imovine u vlasništvu Općine.
- Obavljali poslove naplate komunalne naknade i naknade za korištenje građevinskog zemljišta, te obavljali druge upravne, stručne i druge poslove vezane za financijsko- materijalno poslovanje Općine .
- Vršili obračune plaća i naknada za djelatnike Općine, općinske vijećnike, po projektima prekogranične suradnje.

U sklopu priprema za izradu proračunskih dokumenata Odsjek je sudjelovao u organiziranju javne rasprave o nacrtu proračuna za 2015. godinu.

Odsjek je po ovim poslovima redovito davao izvješća nadležnim institucijama, FIP-u, Ministarstvu financija HNŽ/K, Federalnom Ministarstvu financija, Statistici.

V. SUDJELOVANJE U PRIPREMAMA MATERIJALA ZA SJEDNICE OPĆINSKOG VIJEĆA PROZOR – RAMA:

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije općine Prozor – Rama u periodu 01.01.-31.12.2014. sudjelovala je u pripremama materijala za sjednice Općinskog vijeća Prozor – Rama, i to dijelom samostalno, dijelom u suradnji sa drugim općinskim službama, po slijedećim točkama:

1. Prijedlog Odluke o utemeljenju Vijeća za konkurentnost općine Prozor – Rama,
2. Izvješće o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama u 2013.godini,
3. Izvješće o korištenju sredstava proračunske rezerve u 2013.godini,
4. Izvješće o radu Službe u 2013. godini,
5. Izvješće o stanju rješavanja predmeta upravnog postupka u službama za upravu Prozor – Rama 2013.
6. Prijedlog zaključka o traženju suglasnosti za šumsko gospodarska društva na planove gospodarenja državnim šumama,
7. Davanje suglasnosti za izgradnju 5 MHE na vodotoku rijeke Rame od brane do marine pećine po zahtjevu ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ/K,
8. Prijedlog odluke o utvrđivanju visine naknade za djecu koja se prvi put upisuju u osnovnu školu,
9. Izvješće o ostvarenju prihoda i izvršenju rashoda Proračuna općine Prozor – Rama za razdoblje od 01.01.2014.godine – 31.03.2014.godine,
10. Informacija o stanju i zaštiti okoliša na području općine Prozor – Rama,
11. Informacija o izvršenoj privatizaciji poslovnih subjekata sa sjedištem u općini Prozor – Rama,
12. Informacija o realizaciji programa poticaja za zapošljavanje u općini Prozor – Rama ,
13. Informacija o stanju naplate koncesijske naknade u općini Prozor – rama,
14. Informacija o stanju u poljoprivredi na području općine Prozor – Rama, sa informacijom o poduzetim aktivnostima na identifikaciji i sprječavanju širenja Q groznice,
15. Informacija o stanju (evidentirane) nezaposlenosti u općini Prozor – Rama za 2013.godinu,
16. Informacija o stanju u gospodarstvu i oblasti zapošljavanja u općini Prozor – Rama u 2013.godini,
17. Informacija o Izvješću o radu i financijskom poslovanju JP „Veterinarska stanica „ Prozor – Rama u 2013.godini,
18. Informacija o Izvješću o radu i financijskom poslovanju JKP „Vodograd“ Prozor – Rama u 2013.godini,
19. Informacija o Izvješću o radu i financijskom poslovanju JP „Radio Rama“ Prozor – Rama u 2013.godini,
20. Izvješće o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za razdoblje od 01.01.2014.godine – 30.06.2014.godine sa izvješćem o korištenju sredstava Proračunske rezerve,
21. Prijedlog Odluke o utemeljenju Agencije za lokalni razvoj općine Prozor – Rama,
22. Izvješće o radu i financijskom poslovanju javnih ustanova kojima je općina Prozor – Rama osnivač (6)
23. Izvješće o korištenju sredstava proračunskih korisnika u 2013.godini,

24. Izvješće o izvršenim procjenama prometne vrijednosti nekretnina i prava u 2013. godini i naplati poreza,
25. Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o komunalnoj naknadi,
26. Prijedlog Rješenja o imenovanju članova Vijeća za konkurentnost općine Prozor – Rama,
27. Prijedlog odluke o uspostavljanju prijateljstva i suradnje između općine Prozor – Rama i grada Popovače u RH,
28. Izvješće o ostvarenju prihoda i izvršenju rashoda Proračuna općine Prozor – Rama za razdoblje od 01.01.2014.godine – 30.09.2014.godine,
29. Nacrt Proračuna općine Prozor – Rama za 2015.godinu,
30. Nacrt Odluke o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za 2015.godine,
31. Prijedlog odluke o pristupanju certificiranju općine Prozor – Rama,
32. Nacrt odluke o komunalnom redu,
33. Informacija o stanju u oblasti lova i ribolova na području općine Prozor – Rama,
34. Prijedlog izmjene i dopune Proračuna općine Prozor – Rama za 2014. godinu,
35. Prijedlog Proračuna općine Prozor – Rama za 2015.godinu,
36. Prijedlog Odluke o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za 2015.godine,
37. Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o privremenom obavljanju gospodarske djelatnosti na području općine Prozor – Rama,

POMOĆNIK NAČELNIKA
Josip Juričić, dipl.oec.